

Rezortný protikorupčný program Správy štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky

Rezortný protikorupčný program Správy štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky (ďalej len „RPKP“ alebo „protikorupčný program“) bol vypracovaný v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č. 585/2018 z 12. decembra 2018, ktorým bola schválená Protikorupčná politika SR na roky 2019 – 2023 (ďalej len „Protikorupčná politika SR“). V bode B.3 tohto uznesenia sa členom vlády a predsedom ostatných ústredných orgánov štátnej správy ukladá prijať na základe posúdenia a vyhodnotenia korupčných rizík rezortný protikorupčný program. Tento protikorupčný program nadväzuje na schválenú Protikorupčnú politiku SR. Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky (ďalej len „Správa rezerv“) ako ústredný orgán štátnej správy pre štátne hmotné rezervy plní úlohy aj na úseku prevencie proti korupcii.

Správa rezerv v minulosti na základe analýzy procesov, v ktorých existuje určitý stupeň rizika korupcie a korupčného správania, prijal a realizoval viacero opatrení smerujúcich do problémových oblastí s cieľom znížiť riziko vzniku korupčného správania pri verejnom obstarávaní, nakladaní s majetkom štátu a zvýšenia informovanosti verejnosti a transparentnosti činností v rezorte a zvýšenia účinnosti kontrolnej činnosti zameranej do oblasti korupcie. Adresátmi tohto protikorupčného programu sú zamestnanci a ostatní pracovníci Správy rezerv.

Účelom je poskytnúť im súbor konkrétnych krokov na predchádzanie korupcii, najmä prostredníctvom riadenia korupčných rizík a zmenšovania priestoru na ich vznik a existenciu.

1. Vymedzenie pojmov

Na účely realizácie protikorupčného programu sa používa toto vymedzenie pojmov:

- **Integrita** - vlastnosť osoby, ktorá sa dôsledne prejavuje v čestnom, poctivom, nestrannom a dôveryhodnom konaní v súlade so všeobecne uznávanými hodnotami, etickými zásadami, normami a pravidlami. Miera integrity jednotlivca, orgánu verejnej moci i celého systému inštitúcií sa hodnotí podľa vonkajších prejavov a konania v súlade s deklarovateľnými hodnotami a zásadami. V tomto zmysle je medzi integritou a tendenciou ku korupcii nepriamoúmerný vzťah. Treba zdôrazniť, že pojem „integrita“ nie je totožný s pojmom „bezúhonnosť“, ktorá sa podľa príslušných právnych predpisov SR preukazuje výpisom/odpisom z registra trestov.
- **Korupcia** - tento pojem sa chápe ako zneužitie moci alebo postavenia vo vlastný prospech alebo v prospech iných osôb. Európska komisia (EK) v súvislosti s Európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi (EŠIF) používa všeobecné vymedzenie pojmu korupcia, ktorú chápe ako „zneužitie (verejného) postavenia na osobný prospech“. Zdôrazňuje, že korupčnými platbami či transakciami sa napomáha mnohým ďalším druhom podvodov, ako sú napríklad falošné fakturácie, fiktívne výdavky alebo neplnenie zmluvných špecifikácií. Napriek tomu, že v čase vypracovávania tohto RPKP samotný pojem korupcia nie je ako termín v slovenských právnych predpisoch osobitne vymedzený, v zákone NR SR číslo 300/2005 Z. z. Trestný zákon (ďalej len „trestný zákon“) sa v ust. § 328 až § 336b uvádzajú druhy konania súvisiaceho s korupciou či úplatkárstvom. Termín korupcia má preto na účely tohto dokumentu generický význam, ktorý zahŕňa nielen

všetky uvedené druhy konania, ale aj akékoľvek konanie poškodzujúce verejný záujem. Zahŕňa takisto zneužívanie moci, právomoci, vplyvu či postavenia, navádzanie na takéto zneužitie, klientelizmus, rodinkárstvo, protekcionárstvo, vydieranie, konflikt záujmov, nezákonný lobing, poskytovanie a prijímanie nenáležitých výhod bez poskytovania protislužby (tzv. prikrmovanie) a spreneveru verejných zdrojov. Zneužitie právomoci verejného činiteľa v zmysle § 326 trestného zákona je vo svojej podstate takisto korupciou, rovnako ako trestné činy pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe (viď ust. § 266 trestného zákona) a machinácie v súvislosti s konkurzným a vyrovnacím konaním (viď ust. § 241 trestného zákona).

- **Korupčné riziko** - v užšom zmysle sa pod týmto pojmom rozumie existencia pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie a nákladov s ňou spojených. Zahŕňa aj príčiny, príležitosti, priestor alebo podmienky, ktoré uľahčujú vznik situácie priaznivej pre podplácanie, korupciu, korupčné správanie alebo konanie.
- **Protikorupčná prevencia („predchádzanie korupcii“, „prevencia korupcie“)** - systematické postupy na:
 - a) odhaľovanie a odstraňovanie príčin, príležitostí, priestoru, podmienok priaznivých pre vznik a existenciu korupcie;
 - b) riadenie korupčných rizík vrátane ich oslabovania a odstraňovania;
 - c) zníženie pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie;
 - d) odradzovanie osôb od páchania trestných činov korupcie;
 - e) posilňovanie kultúry etiky, integrity a protikorupčného povedomia.

2. Východiská RPKP

RPKP zohľadňuje základné faktory uvedené v Protikorupčnej politike, ktoré môžu pomôcť, alebo ohroziť úspešnosť realizácie. Tieto faktory zodpovedajú identifikácii podľa analýzy SWOT. Protikorupčná politika a systém protikorupčného manažerstva pomáhajú organizácii sa vyhnúť alebo zmiernovať náklady, riziká a poškodenie vyplývajúce z účasti na korupcii, pomáhajú podporovať dôveru v obchodných vzťahoch a zlepšovať jej povesť. Na dosiahnutie tohto cieľa je potrebné vytvárať vhodné inštitucionálne, právne a spoločenské podmienky na Správe rezerv, v ktorých sa odmietajú akékoľvek prejavy korupčného správania a korupčné konanie sa účinne postihuje. Na Správe rezerv má preto kľúčový význam uplatňovanie zásady nulovej tolerancie korupcie. V súvislosti s touto zásadou sa nesmú zľahčovať alebo prehliadať prejavy korupčného správania a riziká, ktoré by mohli umožniť vznik korupcie alebo vytvoriť priestor či príležitosť na jej spáchanie.

Keďže korupcia, jej páchatelia a sprostredkovatelia, ako aj všetci, ktorí sa podieľajú na vytváraní priestoru a príležitostí na korupciu, poškodzujú verejný záujem, musí byť zabezpečená ochrana verejného záujmu.

3. Faktory s vplyvom na realizáciu protikorupčnej politiky

Táto časť sa sústreďuje na základné faktory, ktoré môžu pomôcť pri realizácii RPKP alebo ohroziť jej úspešnosť.

- I. Faktory s priaznivým vplyvom na realizáciu protikorupčného programu Správy rezerv:**
 - existencia vôle bojovať proti korupcii a snaha o znižovanie korupčných rizík,
 - podpora vedenia Správy rezerv pri vypracovaní a zavedení rezortného protikorupčného programu.

- II. Faktory s nepriaznivým vplyvom na realizáciu protikorupčného programu Správy rezerv:**
 - vnímanie prijímania a vykonávania protikorupčných pravidiel a zásad len ako prísne formalistické,
 - nedostatočné vedomosti o efektívnych postupoch boja proti korupcii a protikorupčnej prevencii zo strany zamestnancov.

- III. Faktory, ktoré sú príležitosťami podporujúcimi protikorupčný program Správy rezerv:**
 - existencia vhodnej klímy v spoločnosti podporujúcej boj proti korupcii a zavádzanie protikorupčných opatrení,
 - rastúci tlak spoločnosti na riešenie korupcie a problémov s ňou spojených,
 - zavádzanie IT technológií umožňujúcich výmenu informácií o korupcii a boji proti nej,
 - podpora vypracovania a vykonávania protikorupčných programov podľa špecifik jednotlivých oblastí.

- IV. Faktory z okolitého prostredia, ktoré ohrozujú realizáciu protikorupčného programu Správy rezerv:**
 - prevažujúci pesimistický postoj verejnosti k odstráneniu korupcie,
 - vysoká miera tolerancie korupcie zo strany verejnosti,
 - nízka ochota verejnosti oznamovať korupciu z dôvodu obáv z odvetných krokov,
 - zdokonaľovanie korupčných schém ako reakcia na protikorupčné opatrenia.

4. Priority RPKP

RPKP vychádza z priorit a cieľov uvedených v Protikorupčnej politike SR a v Národnom protikorupčnom programe SR a sleduje významné zvýšenie efektívnosti protikorupčného riadenia na Správe rezerv a vytvorenie a priebežné posilňovanie protikorupčného prostredia na Správe rezerv.

5. Ciele a opatrenia

Cieľ č. 1: Zmenšiť priestor na existenciu a vznik korupčných rizík

Identifikácia nedostatkov v organizácii, ktoré umožňujú alebo by mohli umožniť vznik a prípadne existenciu korupčných rizík, musí byť založené na faktoch. Správa rezerv preto v koordinácii s príslušným útvarom Úradu vlády Slovenskej republiky zavedie ako významnú súčasť systému riadenia korupčných rizík elektronický nástroj, ktorý poskytne riadiacim zamestnancom informácie o korupčných rizikách na Správe rezerv. Pravidelne bude vykonávané posudzovanie a hodnotenie korupčných rizík v rámci ktorého sa

identifikujú tie korupčné riziká, ktoré je možné predvídať. Na uľahčenie identifikácie, analýzy a vyhodnocovania korupčných rizík bude vypracovaná metodika, ktorá pomôže efektívne tieto riziká riadiť.

Za účelom plnenia predmetného cieľa bude zabezpečené priebežné zlepšovanie systému riadenia korupčných rizík prostredníctvom nasledovných opatrení:

Opatrenie č. 5.1.1

V koordinácii s príslušným útvarom Úradu vlády Slovenskej republiky zaviesť do praxe elektronický nástroj pre poskytovanie informácií o korupčných rizikách.

Zodpovedá: riaditeľ odboru kontroly

Termín: 30. marca 2020

Opatrenie č. 5.1.2

Zabezpečiť vypracovanie a schválenie metodiky pre riadenie korupčných rizík.

Zodpovedá: riaditeľ odboru kontroly

Spolupráca: vedúci zamestnanci Správy rezerv

Termín: 30. júna 2020

Opatrenie č. 5.1.3

Vytvoriť katalóg identifikovaných korupčných rizík a súbor opatrení na ich minimalizáciu.

Zodpovedá: riaditeľ odboru kontroly

Spolupráca: vedúci zamestnanci Správy rezerv

Termín: 31. januára 2021

Opatrenie č. 5.1.4

Na základe výstupov z elektronického nástroja pre poskytovanie informácií o korupčných rizikách vyhodnocovať a v prípade potreby aktualizovať RPKP, metodiku pre riadenie korupčných rizík a tiež katalóg identifikovaných korupčných rizík vrátane súboru opatrení na ich minimalizáciu.

Zodpovedá: riaditeľ odboru kontroly

Spolupráca: vedúci zamestnanci Správy rezerv

Termín: do 30. apríla nasledujúceho roka

Cieľ č. 2: Aktivizovať protikorupčné správanie a konanie zamestnancov prostredníctvom zvyšovania ich povedomia o korupcii

Dôležitým faktorom, ktorý môže jednoznačne ovplyvniť vznik alebo existenciu korupčného rizika je aj primeraná informovanosť zamestnancov o prevencii korupcie. Správa rezerv sa preto v oblasti vzdelávania zamestnancov výraznejšie zameria aj na prevenciu korupcie, ochranu oznamovateľov a postupy oznamovania podozrení z korupcie,

korupčné správanie a iné protispoločenské konanie a bude túto oblasť nielen zabezpečovať, ale aj pravidelne vyhodnocovať jeho účinnosť.

Za účelom plnenia predmetného cieľa bude zabezpečené vzdelávanie zamestnancov a pravidelné vyhodnocovanie jeho účinnosti prostredníctvom nasledovných opatrení:

Opatrenie č. 5.2.1

V rámci adaptačného a kontinuálneho vzdelávania priebežne zabezpečovať účasť zamestnancov aj na vzdelávacích aktivitách zameraných na prevenciu korupcie a ochranu oznamovateľov a postupy oznamovania podozrení z korupcie, korupčného správania a iného protispoločenského konania.

Zodpovedá: riaditeľka osobného úradu

Spolupráca: vedúci zamestnanci Správy rezerv

Termín: priebežne

Opatrenie č. 5.2.2

Vyhodnocovať účinnosť vzdelávania zamestnancov v oblasti prevencie korupcie v rámci aktualizácie RPKP.

Zodpovedá: vedúci odboru kontroly

Spolupráca: riaditeľka osobného úradu

Termín: do 30. apríla nasledujúceho roka

6. Monitorovanie, hodnotenie a aktualizácia RPKP

Cieľom monitorovania RPKP je vzhľadom na stanovené priority a ciele priebežne sledovať vykonávanie prijatých opatrení, ktoré majú viesť k oslabeniu alebo odstráneniu identifikovaných rizík. Je dôležitým nástrojom na získanie prehľadu o stave dodržiavania právnych predpisov, etických a iných noriem a postupov a zistenie miery úspešnosti vykonávaných opatrení. Služi na vytvorenie jasnej predstavy o dosiahnutom pokroku a priaznivej zmene v protikorupčnej prevencii a ich prejavoch. Taktiež sa ním odhaľujú a identifikujú nové potenciálne riziká a ich príčiny.

Monitorovanie je proces, ktorým sa permanentne overuje a poskytuje obraz, či protikorupčný systém riadne funguje. Na zabezpečenie riadneho a bezproblémového priebehu monitorovania je nutná spolupráca a súčinnosť všetkých útvarov Správy rezerv.

Nakoľko je potrebné, aby RPKP zohľadňoval aj vyhodnotenie aktuálneho stavu a potrieb Slovenskej republiky v oblasti prevencie a postihovania korupcie, je RPKP otvorený dokument, ktorý sa v záujme zvyšovania účinnosti prevencie korupcie bude v prípade potreby aktualizovať. Súhrnné hodnotenie plnenia RPKP vykonáva odbor kontroly raz ročne do 30. júna za uplynulý kalendárny rok a zabezpečuje jeho zverejnenie na webovom sídle Správy rezerv.